

Vælg det rigtige malkesystem

*Seniorkonsulent Jannik Toft Andersen og
specialkonsulent Helge Kromann, SEGES Kvæg*

I Danmark er antallet af besætninger med malkerobotter faldet, som det første sted i verden. Det har selvfølgelig påkaldt sig en del opmærksomhed både her i landet men også internationalt.

Mens der indsættes flere og flere robotter i de lande, vi sammenligner os med, er kurven i Danmark fladet ud og endda faldet en smule.

I perioden 2010 til 2015 er der 117 besætninger, der har sagt farvel til deres malkerobotter. Men det kan godt give et lidt for unuanceret billede af udviklingen. 50 af besætningerne er simpelthen ophørt som mælkeproducenter grundet den almindelige strukturudvikling. Tilbage er så 67 besætninger, der har skiftet malkesystem og er gået over til konventionel malkning og bygget nyt malkecenter.

Med til historien er også, at der i samme periode er 51 besætninger, der har installeret AMS og gået over til at malke automatisk - enten i form af nybyggeri eller indsættelse af malkerobotter i eksisterende staldanlæg.

Det interessante ved de besætninger, der har bygget nyt malkecenter og er gået over til konventionel malkning, er, at de har sat forholdsvis mange malkebokse ud. Det er altså de større besætninger, der har valgt at udskifte deres robotter med en malkestald.

Skift af malkesystem

I forbindelse med en planlagt besætningsudvidelse vil det derfor være interessant at få lavet en rentabilitetsberegning om økonomien ved de forskellige valg af malkesystem. Skal man fortsætte med det nuværende system, skal det eventuelt opgraderes eller skal man skifte til et helt andet system?

I den valgte case har mælkeproducenten pt. malkerobotter. Besætningen er på 225 køer med tilhørende opdræt. Der malkes med 3 malkerobotter. Besætningen ønskes udvidet til 375 køer.

Den eksisterende ungdyrstald på gården er forberedt til køer, da båse og gangmål er indrettet med ko-mål. Ungdyrene kan flyttes til en tilkøbt ejendom og opstaldes der. Det vil sige, at der ikke vil være nogen egentlige investeringer i nye staldpladser og båse. Så overvejelserne går udelukkende på valg af det fremtidige malkesystem.

Der kan i den forbindelse opstilles 3 scenarier:

1. Udskiftning af de eksisterende 3 malkerobotter med et nyt malkecenter
2. Udskiftning af de eksisterende robotter og indsættelse af 5 nye
3. Indsættelse af yderligere 2 robotter, men der køres videre med de 3 eksisterende.

Scenarie 1

I stedet for de nuværende 3 malkerobotter bygges der et nyt fritliggende malkecenter med en 2 x 15(16) pladsers parallel malkestald med fast exit. Ved at bygget malkestalden i en ny bygning, kommer den ikke til at bruge plads i de eksisterende bygninger. På den måde bliver der 10 pladser ekstra til rådighed (280) frem for en løsning med indsættelse af 2 ekstra robotter.

Samtidig er der en større fleksibilitet med hensyn til en yderlig udvidelse af besætningen - både ved en permanent udvidelse og ved en midlertidig udvidelse f.eks. indsættelse af et ekstra antal køer i sommermånederne kombineret med afgræsning.

Ulempen vil være et behov for yderlig arbejdskraft til at stå for malkningen, da det eventuelt for nogen vil indebære 3 gange malkning.

Scenarie 2

Indsættelse af yderlig 2 malkerobotter. Man har valgt at arbejde med en løsning, hvor der gøres plads til de nye robotter inde i stalden. Det koster så 10 sengebåse (270) og dermed produktionspladser.

Fordelen ved at integrere malkerobotterne i staldrummet er en mindste følgeinvestering i indretning af selve AMS rummet. Alternativet vil være at lave en tilbygning i robotterne i enden af stalden.

Robotterne vil som udgangspunkt være udnyttet maksimalt fra starten, så der vil ikke senere være mulighed for indsættelse af yderlige køer uden investering i ny malkekapacitet.

Hvis der indsættes 5 nye robotter, vil der kun være et managementsprogram og fuld integration mellem de 2 staldafsnit.

Scenarie 3

Som scenarie 2 vil der være begrænset malkekapacitet. Desuden vil der være de samme overvejelser omkring placering af AMS rum.

Samtidig er udgiften her og nu billigere ved kun at indsætte 2 ekstra robotter/AME (malkebokse). Der kan evt. overvejes køb af renoverede brugte robotter.

Hvis der vælges 2 fabriksnye robotter af seneste model, er det ikke alle fabrikater, hvor softwaren i anlæggene kan kommunikerer sammen. Det betyder, at stalden med de nye og gamle robotter kommer til at fungere som 2 separate besætninger med hver sit managementsprogram.

Derudover kan der komme ekstra omkostninger til vedligehold og opgradering af softwaren, hvis man vælger at køre videre med de 3 eksisterende robotter.